

מפתורא דאבא

ניצוצי אור מאצר תורתו של

ב"ר מרן אדמו"ר הגה"ק רבי אברהם אבא זי"ע
בעל האמונת אברהם מפיטסבורג

עניני דיומא

הסוכה היא השמירה להארט הדביקות בה' ביוהכ"פ

בענין קביעות חג הסוכות לאחר יום הכיפורים, נראה בהקדם מה שכתב המהר"ל בספרו נתיבות עולם (נתיב העבודה פ"ז) לבאר סדר הברכות שאחר קריאת שמע דערבית, דתחילה מברכין 'גאל ישראל' ולאחריה מבקשין 'ופרוס עלינו סוכת שלומך', כי משמעות הגאולה היא לצאת מרשות זר וליכנס תחת רשותו של הקב"ה, ואחר שנכנסו תחת רשותו בעינין שוב שמירה ופריסת סוכת שלום שלא יוכלו לבוא מבחוץ ולגזע בהם לרעה, כדמצינו גם בגאולת מצרים, דתחילה כתיב (שמות ו, ז) ולקחתי אתכם לי לעם, שזו היא הגאולה עצמה, ושוב כתיב והייתי לכם לאלקים, וזו היא פריסת סוכת שלומו ושמירתם תחת צל כנפיו לבל יוכל זר לעשות להם רע, עכ"ל. ובה יתבאר קביעות חג הסוכות תיכף אחר יום הכיפורים, כי מיד לאחר שאנו מברכים ואומרים 'ה' הוא האלקים', צריכים אנו שיפרוס הש"ת סוכת שלומו עלינו ויתביאנו צל ידו תחת כנפי השכינה לבל ישלטו בנו זרים.

ועל כן מכונה 'בית המקדש' בשם 'סוכה' כמו שנאמר (תהלים כז ה) וברש"י (שם) כי יצפני בסוכה, כי הבטחתו של הקב"ה 'והייתי לכם לאלקים' מתקיימת ביותר בתוך בית מקדשו, כי בו מתגלה בביור שהווא אלקינו ואנחנו עמו, ויריעות המשכן הפרוסים הם השמירה תחת כנפי ועניי כבודו לבל ימשלו בנו זרים.

אמונת אברהם פר' בשלח

ע"י התשובה מאהבה בחג הסוכות מתברר כי שקר היה בפי המקטרגים

כי יצפני בסוכה וגו', כי קמו בי עדי שקר ויפח חמס (תהלים כז, ה-ב). בהושענא רבה תשמ"ח בעת אמירת 'לדוד ה' אורי' בשעת פתיחת הארון [שהיה רגיל רבינו זי"ע לאומרו בהשתפכות הנפש שזור בדברי

התעוררות רחמים ותחנונים] וזל"ק: "כשזוכים למצות סוכה, די הייליגע, גהויבנע, לעכטיגע מצות סוכה, שהיא גובלת ממש עם העולם העליון ולמצות ארבעה מינים, אזי זוכים גם לאור של 'תשובה מאהבה', ועל ידי התשובה מאהבה הרי נהפכו הזדונות לזכויות.

ואם כן הרי כל דברי המקטרגים המזכירים את חטאותינו, שקר וכזב המה, ואיך אפשר לומר על זכות שהיא חובה, על מצוה שהיא עבירה, וזהו 'כי קמו בי עדי שקר ויפח חמס'. נרשם מהקלטה

מצות סוכה רפואה רוחנית לכל קומת האדם

למצות סוכה נכנס יהודי עם כל הקומה שלימה. בגשמיות יש לפעמים 'חידקים' רעים בגופו של האדם, שכשבים לטפל בהם, בורחים הם ממקומם ומסתתרים במקום אחר שבגוף, וצריך לרדוף אחריהם וקשה מאוד להשיגם. אמנם יש תרופה שהיא מטפלת בכל הגוף כאחד, והיא משתלטת על כל הקומה כולה ומרפאתו.

וכמו כן יש גם ברוחניות, מצות סוכה היא מצוה המרפאת את כל האדם, בכל הקומה, היא משתלטת על כל ה'חידקים' היכן שרק לא יסתתרו.

[שולח"ט חוה"מ"ס תשמ"ז, בטלזון]

נרשם מהקלטה

שמחה פנימית

אמרו עליו על הלל הזקן כשהיה שמה בשמחת בית השואבה אמר אם אני כאן הכל כאן ואם איני כאן מי כאן (סוכה נג ע"א).

אפשר לפרש שר"ל שהוא בעצמו צריך להיות שמח בפנימיותו, דבלאו הכי לא יועיל לו מה שאחרים ישמחו, אלא מוכרח שיהיה לו יסוד משל עצמו.

וזהו שאמר 'אם אני כאן', שמח בעצמי, אזי 'הכל כאן', אבל 'אם איני כאן', שאיני שמח בעצמי, 'מי כאן', שלא יועיל כל השמחים והמשמחים מסביב, ודו"ק.

מילי דאבא מס' סוכה

מילי דגליון

מכת"ק רבינו זי"ע על גליונות הספרים

מס' סוכה (מה ע"א)

ר' יוחנן בן ברוקה אומר חריות של דקל היו מביאין וחובטין אותן בקרקע וכו'

וכתב רבינו על הגליון:

צ"ע היאך התיירו לחבוט ולהכות רצפת בית המקדש דלכאוי הרי זה בזיון ועוברים על 'דבר ה' בזה' וכשם שאין רוקקים* כן אין לחבוט ולהכות.

אמנם עיין ברש"י לעיל ט' ע"ב שכל ענין של חבטה להשפיל ולהשיב את הדבר אבל לא דרך בזיון.

א. ראה ירושלמי (ברכות פ"ג ה"ה) ריב"ל אמר הרוקק בביהכ"נ כרוקק בבבת עינו.

מילי יקרא

טעם הע' פרים בחג כדי שישורו שלום בעולם

אמר רבי אלעזר הני שבעים פרים בחג כנגד מי, כנגד שבעים אומות (סוכה נה ע"ב). בעצה"י אפשר לומר טעם הקרבת שבעים פרים בשביל אומות העולם, עפ"י מה דאיתא בספרים לפרש מאמר הכתוב (תהלים ד, ח-ט) 'נתת שמחה בלבי מעת דגנם ותירושם רבו, בשלום יחדיו אשכבה ואישן', 'נתת שמחה בלבי מעת דגנם ותירושם' של אומות העולם רבו, ומה טעם, מפרש ואזיל כי ע"י כן 'בשלום יחדיו אשכבה ואישן', כי אם לא יהיה להם מה לאכול, אז יתחברו למלחמה עלי לגזול ולטרוף את הדגן ותירוש שלי. וזהו טעם ההקרבה עבור שבעים אומות, לכפר בעדם ולבקש שיהיה להם טוב, וממילא לא יבואו על ישראל.

ואולי מטעם זה ציונה התורה הק' לישב בסוכה, 'דירת ארעי', בכדי שנבין שהקרבת האלו אינם בשביל ארץ ישראל שהיא לנו דירת קבע, אלא בשביל ארצות הגלות שהם לנו רק זמניים וארעיים. ולכן הסוכה נקראת סוכת שלום, כי אנו ממשכים ע"י זה שלום על ישראל. וזהו שאמר הכתוב (ויקרא כג, מב) "כל האזרח בישראל ישבו בסוכות", היינו כל האזרח בישראל הרוצה בטובת עם ישראל וארצו, ישב בסוכות, והבן.

מילי דאבא מס' סוכה

ציון המצוינות

הושענא ציון המצוינות. אפ"ל הכוונה על פי דברי רש"י הק' בשם הספרי (עקב ז) על הפסוק (דברים יא, יח) ושמתם את דברי אלה על לבבכם, אף לאחר שתגלו היו מצוינים במצוות, הניחו תפילין, עשו מזוזות, כדי שלא יהיו לכם חדשים כשתחזרו, וכן הוא אומר (ירמיה לא, ט) הציבי לך ציונים, עכ"ל, ונראה שעפ"י זה מובן תוכנם של בתי מקדש מעט שאנו עושים, בתי כנסיות ובתי מדרשות, שהם הציונים לדעת הדרך העולה בית ה', וזה לנו לסימן ולהבטחה שנתן לנו השי"ת אשר בודאי ישיבנו לבית המקדש שבירושלים עיה"ק, כמו שכתב רש"י (ירמיה שם) פשוטו של מקרא עשי סימנים לדעת הדרך שהלכת בה מארץ ישראל לבל שתחזרי באותו דרך, כלומר כי ודאי תשובי משם.

וזה אפשר לומר כוונת הושענא 'ציון המצוינות', היינו בית המקדש המצוי ע"י בתי כנסיות ובתי מדרשות שבגולה.

מילי דאבא מס' ברכות

מיא דהושענא

מדברי ההתעוררות ותחנונים שאמר רבינו ז"ל בעת השתפכות הנפש
עצומה בעת אמירת ה'הושענות' - הושענא רבה תשל"ח [נרשם מהקלטה]

הייליגע טייערע אידן! אנו עומדים כעת בפני שערי שמים הפתוחים, כעת הוא עת רצון ורחמים הגדול ביותר שהוא 'הושענא רבא'. 'הושענא רבא' - די גרויסע הילף, זהו עת רצון ורחמים אותו יכולים לפעול אצל השי"ת את העזרה הגדולה ביותר שהוא 'רבא' - שיתגדל ויתקדש שמייה רבא, וזה יהיה העזרה הגדולה שהרי קוב"ה ואורייתא וישראל חד, וזה העזרה הגדולה לכל ישראל לכלל ולפרט.

טייערע הייליגע אידן! אין לנו את הכוחות שנוכל להסביר די גרוסקייט און די טייערקייט און די גליקלעכקייט פון די יעצטיגער הייליגער שעה, אך אנו צריכים לחזק את עצמנו בכל חושינו ידיעותינו וקבלותינו ובכל הרגשותינו ולצמצם עצמינו על הנקודה הפנימית שהיא הנקודה העליונה, שאנו יכולים לפעול דאס גרעסטע און דאס הייליגסטע.

טייערע הייליגע אידן! אנו עומדים כעת בתחילת השנה החדשה שנת תשל"ח שזאת השנה מוכשרת שתהיה הגאולה השלימה, שתהיה שנה זאת השנה של הישועה הגדולה לישראל, שתהיה השנה וואס די אמת'ע אידן זאלן אויפגעלאכטן וערן ויתגלה אור התורה, ונתן לנו תורת אמת וחי עולם נטע בתוכנו.

השנה הזאת מוכשרת לכך שנפעל אצל השי"ת שיתן לנו חיים יהודים באמת, חיים קדושים, ושכל ארץ ישראל תתקדש ותטהר עם חסד ורחמים. ושיצאו מהגלות הן בחוזה לארץ והן בארץ ישראל, הן התורה הקדושה והשכינה הקדושה, והן היהודים אשר סובלים צער השכינה - צער אבינו הקדוש שבשמים, היהודים אשר נתנים על לבם שהתורה הקדושה מבוזה, היהודים אשר נתנים אל לבם על אחינו על דמנו ובשרנו שנתרחקו ונתפרדו פון די לעכטיגע הייליגע אמת שהיא התורה הקדושה, וכביכול ה' במסתרים תבכה נפשו ושבכי כארי - דער אייבשטער קלאגט און וויינט - ה' ממרום ישאג.

ועל כן נתחזק בכל חושינו ונבקש לה' ברוך הוא וברוך שמו מעומק לבנו, 'זאם לא עכשיו אימת'.

אנו, עם ישראל שאנחנו 'עם חכם ונבון' צריכים להבין ולהשכיל את גדול העת רחמים ורצון כשאנו מחזיקים בידינו את הד' מינים הקדושים שמרומוזים כנגד שם הוי"ה, וה' ברוך הוא וברוך שמו משרה שכיתו עליהם ועלינו ואנו קרובים ביותר להשראת השכינה,

דיוקנו של אבא

עובדות מהאיכותו בקודש של רבינו ז"ל

אבוקות של אור

עבודת חג הסוכות במחיצת רבינו ז"ל ע"ה היתה באופן מופלא ומרומם מאד. תקציר היריעה מלפרש ולבאר את שמענו רבות מפ"ק מון אדמו"ר התפארת מרדכי ז"ל ומפי חסידים ואנשי מעשה אשר זכו לחסות בצל קדשו, ונהנו מזיו השכינה בראותם את נועם שמחתו ודביקותו בעיצומו של החג ובמצוותיו, ובפרט עבודתו הק' בעת אמירת ההלל והנענועים ואמירת 'ההושענות', שנאמרו כולם בהשתפכות הנפש עצומה בדמעות שליש משולבות בשירה וזמרה, אשר כל לב שומעו נמס כמים מתוך הרגשת קרבת אלו'.

ועל אחת כ"כ עבודתו הק' 'ההושענא רבא' שהיה כל כולו אש קודש של תפילה ותחנונים, והרקיע שחקים בדעקתו 'ההושענות', כשהוא שופך שיחו לפני ה' על צער השכינה לישועתו של ישראל, באופן שלא היה לך אח ורעי.

וכפי שהעיד כ"ק רבינו התפא"מ ז"ל שאמר לו הגה"צ המפ"ר רבי שמואל אלכסנדר אונסדורפער זצ"ל אב"ד דברי חיים' פתח תקוה, שזכה להיות אצל הרבה מצדיקי הדור הקודם, ששמע את תפילת ההלל וההושענות של כ"ק רבינו ז"ל, ותפילה כזאת לא זכה לשמוע מעולם!

ומי יפרש את גודל דביקותו בעבודת ההקפות בשמחת תורה, אשר היה מרקד עם הספר תורה בכל עוז ותעצומות. [וספר כ"ק התפא"מ ז"ל כי בשנות צעירותו כאשר גר רבינו ז"ל בענא-ארק, נהרו לבית מדרשו 'באר מים חיים' מאות יהודים מתושבי המקום שבראו לראות את עוצם ריקודיו בשמחה עצומה עם הספר תורה]. וא"ה עוד חזון למועד.

אחרונה דומה ללב

מספר המשב"ק הר"ר בנימין וויינברגר ה"ו: בשנת תשמ"ו סיפר לי רבינו ז"ל: 'לפני כשלושים שנה (תשט"ז) אחרי שטרחתי ויגעתי למצוא אתרוג מהודר ולא מצאתי את שאהבה נפשי, נגשתי לסוחר של אתרוגים ואמרתי לו, 'הבה לי את האתרוג המהודר ביותר שיש לך, ואשלם כפי אשר יושת עלי'. הוא הוציא אתרוג הדר שבהדרים, וביקש תמורתו 'מאה דולר', נפעמתי מיופיו, ובלבי חשבתי 'מקח טעות יש כאן', להערכתו הוא שוה פי חמש, וגיליתי לפניו מחשבות לבי, אמר לי הסוחר, 'יודע אני שהוא שוה הרבה יותר ממאה דולר, אך כשראיתי את הלהיטות וההתלהבות והחביבות מצוה שיש לך, הסכמתי למוכרו במחיר הזה'. והפסיתו רבינו: 'כשאמרתי בחג הסוכות את פרקי ההלל עלה לבי על גדותיו מרוב שמחה, הרביתי שבח והודיה להשי"ת שזיכני באתרוג כזה'.

הא לך זרע

סיפר כ"ק מון אדמו"ר בעל התפארת מרדכי ז"ל: באחד השנים בצפרא דיום טוב הראשון של חג הסוכות - יומא דהילולא קדישא של זקני הרה"ק הרבי ר' מרדכי'לע מנאדבורנא ז"ל, ראיתי את אאמ"ר ז"ל כשהוא שרוי בשמחה רבה, הרבה יותר מכפי הרגלו והיה הדבר תמוה בעיני. ואז מספר לי אבי זצוק"ל: 'כשעליתי בלילה על משכבי ואני בחלומי, והנה אני רואה את זקניו הרבי ר' מרדכי'לע, ובידיו הקדושות שני מגשים מלאים וממסים בבנים, ואומר לי: 'הא לך לדים, הא לך זרע של קיימא. חלק אותם לבני ישראל.... ואיך והנה חלום. ובאמת מיני אותו החלום והלאה, אייתר חיליה דמר אבי זצוק"ל, ביתר שאת ויתר עז. וראו בעליל האיך שברכותיו בענין זה מתקיימות למעלה מדרך הטבע ממש'.

המשך מיא דהושענא:

הייליגער באשעפער! תעיתי כשה אובד בקש עבדך, מיר זענען נעבעך אזוי ווי פארלירענע שאע -) לדאבוננו אנו כצאן שתעה ואבד, תענינו ואבדנו בדרך הגלות הארוכה, וזה הרי כלל לא חידוש דהא כתיב 'הארץ אשר עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה', אתה הרי ה' אלקים אמת ואתה יודע את האמת ואין זה לך כלל חידוש, אך אנו הרי אנשים חלשים ומדוע אבדנו, תעיתי כשה אובד מבקשים אנו במילותיו של דוד המלך הקדוש - בקש עבדך - הייליגער באשעפער תחפש אותנו, לבלתי ידח ממנו נדח.

הייליגער באשעפער! קרבנו אליך בקדושה ובטהרה בחסד וברחמים.

הייליגער באשעפער! אתה הרי מקיים כל מצוות התורה, ועל כן תקיים מצוות 'השבת אבידה', האבות והאמהות הקדושים מחפשים את צאצאיהם, קול ברמה נשמע, בכל הרקיעים

נשמעים הבכי והצעקות של האבות והאמהות הקדושים, מאנה להינחם זיי טרייסן זיך נישט (-אינם מקבלים תנחומים) על מליוני היהודים בכל הדורות אשר לדאבוננו נהרגו ונעקדו והכל רק מפני יהדותם, הם מחפשים אותנו 'עד דרוש אחיך אותו'.

והם הרי מרכבה לשכינה הקדושה, והרי אתה גם כן מחפש איתם יחד, 'המצא לנו בבקשתינו', מבקשים אנו ממך ה': 'הושע נא למענך דורשנו הושע נא'.

'הושע נא שואגים', הייליגער באשעפער עזרנו שנוכל לשאוג אליך ה'.

הושע נא, עזרנו כבר עכשיו כשאוחזים בשואגים אליך, כעת כשהשערים פתוחים עזרנו כבר כעת ואל תניחנו לזמן אחר.

הושע נא, עזרנו כי אין אנו יכולים לעשות דבר אחר, רק 'שואגים', לעזוק אליך: 'הושע נא שואגים הושע נא'.